

Коростенський міський ліцей №9 Житомирської області

Світлана Невмержицька

*Використання
інтерактивних технологій
при вивченні дієприкметника
в 7 класі
(для дітей з ООП)*

Мультимедійний контент

Коростень — 2024

УДК   Мультимедійний контент розглянуто і схвалено рішенням педагогічної ради КМЛ №9 Житомирської області (протокол №5 від 24.11.2023 р.)

Укладач: **Невмержицька С. П.**, вчитель української мови та літератури вищої категорії Коростенського міського ліцею №9 Житомирської області

Рецензент: **Ткаченко С. В.**, вчитель української мови та літератури вищої категорії, вчитель-методист Коростенського міського ліцею №9 Житомирської області

Невмержицька С. П. Використання інтерактивних технологій при вивченні дієприкметника в 7 класі (для дітей з ООП)

Зошит з мультимедійним контентом створений відповідно до Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, Концепції національно-патріотичного виховання дітей та молоді.

Зошит містить інтерактивні вправи для уроків вивчення дієприкметника в 7 інклюзивному класі.

Матеріали зошита для 7 класу адресовані студентам закладів вищої педагогічної освіти та педагогам, які працюють з учнями з особливими освітніми потребами. Контент має на меті покращити процес навчання та розвитку мовлення учнів з різними потребами, забезпечуючи їм повноцінну участь у навчальному процесі.

Невмержицька С. П., 2024

Зміст

Вступ	4
Інтерактивний зошит «Дієприкметник» для 7 інклюзивного класу	7
Список використаних джерел	17

Вступ

Інклюзивна освіта - це система освітніх послуг, що передбачає навчання дітей з особливими освітніми потребами в умовах загальноосвітнього закладу, а також їх соціалізацію та інтеграцію у суспільство. Інклюзивна освіта передбачає адаптацію навчальної програми та ресурсів для забезпечення рівності можливостей для всіх учнів. Це також включає надання додаткової допомоги, яка може бути необхідною для забезпечення успішності процесу навчання для дітей з особливими освітніми потребами.

Мета і завдання інклюзивної освіти полягають у забезпеченні основного права дітей на освіту та навчатися за місцем проживання, а також у створенні умов для реалізації прав дітей з особливостями психофізичного розвитку на отримання освіти у відповідності з їх можливостями та здібностями.

Інклюзивна освіта є підходом, що допомагає адаптувати освітню програму та освітнє середовище до потреб учнів, які відрізняються навчальними можливостями.

Основними завданнями інклюзивного навчання є створення адаптивно-освітнього простору, формування важливого досвіду та цілеспрямованого розвитку когнітивних, мовленнєвих, моторних, соціальних функцій у дітей, які дозволять знизити залежність дитини від сторонньої допомоги та підвищити соціальну адаптацію. Учасниками освітнього процесу є педагогічні працівники, помічники (асистенти) вчителя, інші працівники навчального закладу, діти та їх законні представники.

Метою створення зошита з української мови для вивчення дієприкметника в 7 класі інклюзивної освіти є розвиток бази навчальних матеріалів та ресурсів, які задовольняють різноманітні навчальні потреби всіх учнів, у тому числі з особливими освітніми потребами. Адже інклюзивна освіта має на меті створити середовище, де кожен учень, незалежно від його здібностей чи особливостей освітніх потреб, може навчатися разом в одному класі.

Для створення завдань для учнів з особливими освітніми потребами у зошиті з української мови використано різноманітні методичні рекомендації та посібники, які спеціально розроблені для цієї категорії учнів. Наприклад, у зошиті пропонуються завдання для формування знань, умінь і навичок з української мови дітей з особливими освітніми потребами.

Також враховуються індивідуальні особливості кожного учня та використовується диференційований підхід у навчанні. Зокрема, завдання спрямовані на розвиток мовленнєвих навичок, лексики та граматики української мови. Такі завдання допомагають учням засвоїти та закріпити програмовий матеріал, зокрема з теми «Дієприкметник». Крім того, використано комунікативний підхід у вивченні мови, що допомагає оволодіти словами й конструкціями, потрібними в реальному спілкуванні.

У процесі роботи використано кілька **способів створення інтерактивних зошитів** для інклюзивної освіти. Одним із підходів є використання онлайн-інструментів і платформ, які дозволяють створювати інтерактивний контент, такий як відео, аудіозаписи та вікторини. Деякі приклади таких інструментів включають LearningApps.org, Wordwall.net. Інший підхід полягає у використанні інтерактивних дошок або інтерактивних столів, які можна використовувати для відтворення інтерактивних вправ та ігор, які містяться в зошиті, залучають учнів і сприяють навчанню.

При створенні інтерактивного зошита з української мови для інклюзивної освіти виконувалися **завдання**, опрацювання яких вимагало керуватися кількома принципами, що враховують потреби всіх учнів.

Доступність. Забезпечення доступу до навчального матеріалу для усіх учнів, незалежно від їхніх особливих освітніх потреб.

Різноманітність форматів. Використання різноманітних мультимедійних форматів, таких як відео, аудіо та інтерактивні завдання, для забезпечення різноманітності способів сприйняття навчального матеріалу.

Персоналізація. Можливість налаштування зошитів для відповідності конкретним потребам учнів з різними освітніми потребами.

Участь. Залучення учнів до активної участі в навчальному процесі через інтерактивні завдання та ігри.

Співпраця. Створення можливостей для спільної роботи та взаємодії між учнями з різними потребами.

Диференціація. Створення різних рівнів складності та завдань у зошитах, щоб вони відповідали потребам учнів з різними рівнями знань.

Універсальний дизайн. Використання принципів універсального дизайну, який передбачає створення матеріалів, доступних для всіх учнів, незалежно від їхніх особливих потреб.

Інтерактивність. Використання різноманітних інтерактивних методів, які дозволяють учням з різними рівнями знань активно взаємодіяти з навчальним матеріалом.

Завдання з української мови для інклюзивної освіти. Для інклюзивної освіти в Україні існує ряд посібників та завдань з української мови, які допомагають у засвоєнні матеріалу та розвитку мовленнєвих навичок учнів з особливими освітніми потребами. Наприклад, у навчальному посібнику "Інклюзивна освіта: навчальний посібник" розкрито концептуальні засади інклюзивної освіти, міжнародне та національне законодавство з розвитку інклюзивної освіти, а також надано завдання для підготовки майбутніх педагогів з оволодіння знаннями й уміннями щодо технологій організації освітнього процесу учнів з особливими освітніми потребами. Також існують робочі зошити та підручники для вивчення української мови, які містять завдання для розвитку мовленнєвих навичок.

Матеріали зошита для 7 класу адресовані студентам закладів вищої педагогічної освіти та педагогам, які працюють із учнями з особливими освітніми потребами. Вони мають на меті покращити процес навчання та розвитку мовлення учнів із різними освітніми потребами, забезпечуючи їм повноцінну участь у навчальному процесі.

Виражає
ознаку
предмета за
_____ або
_____

Змінюється за
_____,
_____ й
_____

Поєднує
ознаки двох
частин мови:

1. _____
2. _____

які?

яка?

Дієприкметник — це
_____
_____
_____

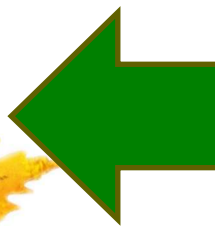
У реченні є
_____ або
_____

який?

яке?

Випишіть речення, у якому
дієприкметник є присудком
_____
_____
_____

Випишіть ключ-
вислів
_____
_____
_____
_____
_____

Так
або
ні

Виконай завдання,
запиши ключ-вислів
_____
_____
_____
_____
_____

Розгадайте кросворд,
випишіть відповіді.
До яких частин мови
належать ці слова?

---

*Знайдіть у афоризмах дієприкметники,
підкресліть їх членами речення*

Хвалений борщ надвір виливають..
Дарованому коневі в зуби не заглядають.

Береженого Бог береже, а
козака шабля. Битому
собаці кия не показуй. В
закритий рот муха не влізе. Де
багато господинь, там хата не
метена. Дурням
закон не писаний. Після
зробленого порада не потрібна.

*Третє речення перебудуйте
так, щоб
дієприкметник
виконував роль підмета.*

Виконайте тестові завдання

Складіть 5-6 рекламних
заголовків, використавши
дієприкметники. *Наприклад:*
Завжди був упевнений у собі!
Об'єднані однією справою!

♦Дослідіть особливості
творення дієприкметників,
використаних у рекламних
заголовках.

Дієприкметник як означення у реченні
може залежати від членів речення, крім

А присудка

Б підмета

В додатка

Г обставини

Дієприкметник виконує роль
присудка в реченні

А Кущі поспітали у занедбаній
частині панського гаю

Б Він затаїв дух та не зводив розжев-
рілого ока з уст дідових

В Подорожньому був добре знайомий
цей чагарник із обгризеними худобою
та покрученими корчами

Г Нічна задуха насичена сильними
пахощами татарського зілля

Утворіть від поданих інфінітивів активні дієприкметники теперішнього та минулого часу.

Дослідження-конструювання

Інфінітив

Дієприкметник теперішнього часу

Дієприкметник минулого часу

Посивіти

Почорніти

Зів'янути

Дозріти

Завмерти

Застигнути

Підупасти

Виконайте онлайн — завдання, розподіливши речення з

дієприкметниками за їх дієвідмінами. Випишіть дієприкметники з іменниками, від яких вони залежать, визначте їх відмінок та закінчення.

Одне зі словосполучень провідміняйте

Н. _____
Р. _____
Д. _____
Зн. _____
Ор. _____
М. _____
Кл.ф. _____

Змоделюйте словосполучення, дібравши до дієприкметник а синонімічні відповідники

Відредагуйте словосполучення

Ідучий хлопчець

Біжуча дівчина

Починаючий лікар

Бувша назва

Плачуча дитина

Мандруючі незнайомці

Захоплюючий сюжет

Головуючий на дільниці

Пануюча еліта

Приваблююча пропозиція

Узагальнююча таблиця

Розвиваюче середовище

Зволожуючий засіб

Знеболуючі ліки

Білими нитками (шити) _____	відмовляти у сватанні
Не в тім'я (бити) _____	дуже багатий
Як з воску (зліпити) _____	дуже виснажений
Як (засватати) _____ дівка	несміливий
Як (намалювати) _____	погано замаскований
Піднести (пекти) _____ рака	гарний
(Набити) _____ кишенья	тямущий
(Бити) _____ жак	досвідчений
(Латати) _____ свитина	бідний

З одним фразеологізмом складіть речення, ускладнене однорідними членами, визначте синтаксичну роль фразеологізму.

Виконайте онлайн-вправу.
Випишіть з речень словосполучення
«дієприкметник + іменник».
Виділіть у всіх словах закінчення.

Одне зі словосполучень
провідмінійте

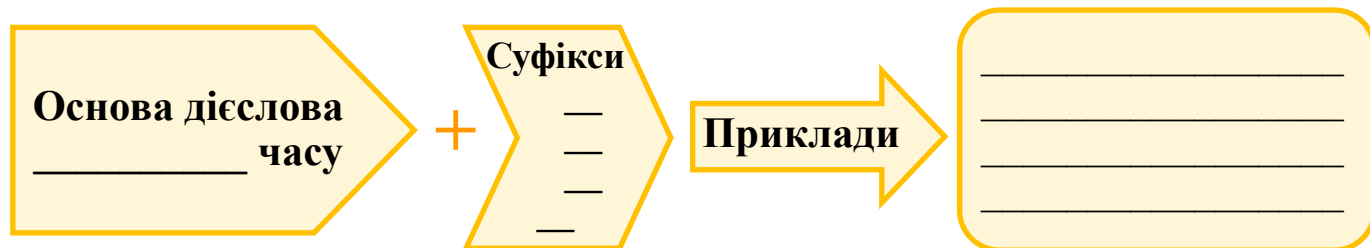
Н. _____
Р. _____
Д. _____
Зн. _____
Ор. _____
М. _____
Кл.ф. _____

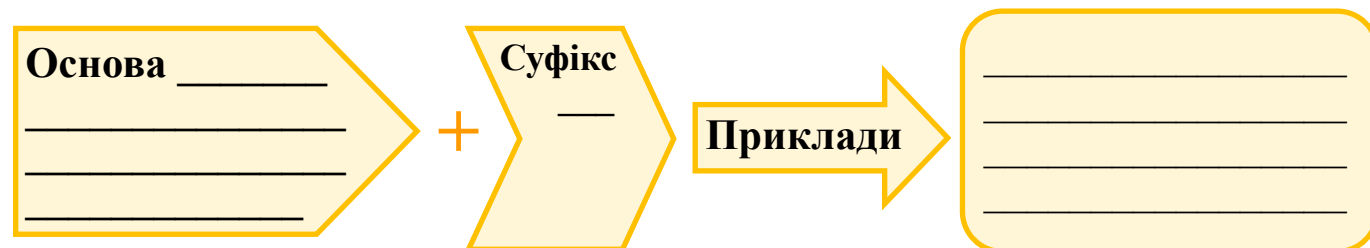
Утворіть пасивні
дієприкметники,
виділіть у них суфікси.
Підкресліть

Запрягти — _____
Пекти — _____
Змусити — _____
Зломити — _____
Пробудити — _____
Скосити — _____
Засмітити — _____
Робити — _____
Отруїти — _____
Купити — _____
Крутити — _____
Мостити — _____
Роззброїти — _____

Творення активних дієприкметників *теперішнього* часу

Творення активних дієприкметників *минулого* часу

Запишіть словосполучення в місцевому відмінку, ураховуючи варіантні закінчення.

Н. любляче серце

М. _____

М. _____

Н. зачарований гай

М. _____

М. _____

Прочитайте речення, допишіть закінчення дієприкметників, визначте їх відмінок та синтаксичну

Віз котився вузькою наїжджен...
дорогою, що зникала десь за
викупан... зливами, повит...
серпанками розсіян... хмар
перевалом. Між пожовкл... стернями
лежить бит... осінній шлях. Якщо
вода не тече, її називають стояч... На
березі валялися викинут... повинню
верби. Дбайливо полит... й старанно
підстрижен... квіти красувалися
серед в'януч... трав. Згаян... часу і
конем не доженеш. Не цвіти ж, мій
нерозвинен... цвіте, зов'янь тихо,

Виконайте вправу онлайн. Випишіть ключ-вислів, підкресліть усі члени речення.

Спишіть речення за qr-кодом. Замість крапок вставте дієприкметникові звороти, узгоджуючи дієприкметники з іменниками. Розставте

Виконайте тестові завдання

1. Пунктуаційну помилку допущено в реченні

А Дівчині мимохіть пригадалися брудні відозви, безглуздо складені

Б Тепла рука моя, простягнена для дружнього стиску

В Душа моя розкрита для чужого горя

Г Варвара стояла біля стола зігнута, зів'яла, спокійна і щось стирала

2. Пунктуаційну помилку допущено в реченні

А Якась струна сердечна бренькнула, зачеплена гірким жалем

Б Хлопець йшов навпростець, минав криві стежки, протоптані худобою та пастухами

В Був то молодий парубок, міцно збудований у високій сивій кучмі

Поширте текст дієприкметниковими зворотами, додавши їх до виділених іменників. Поставте розділові знаки.

БАРВІНОК

Благословенним і чарівним вважається край, де барвінок росте. Ця рослина

боїться морозу. не

барвінок став символом непереможності, назавжди ввійшов у побут, звичаї й обряди українців.

Вважається, що дівчата

мають незвичайну вроду. Безліч легенд та повір'їв

розповідають про його чаровладну силу. Кажуть, що барвінок оберігає від нечистої сили.

Милозвучну назву красивої рослини

дал и люди своїм поселенням, як-то: Барвінкове, Барвінки, Барвінівка, Барвінківка... (А.Кондратюк).

Із поданих за qr-кодом пар простих речень складіть одне з дієприкметниковим зворотом. Розставте розділові знаки. У дієприкметниках виділіть суфікси. _____

До дієприкметників у поданих реченнях додати залежні слова, утворивши дієприкметникові звороти. Записати речення так, щоб зворот стояв перед і після означуваного іменника. Пояснити вживання розділових знаків.

Стомлений день солодко спить. _____

Обдарований хлопчик зростав серед чудової природи. _____

За лісом видніються вибілені хати. _____

З-за обрію сяє напоєна нива. _____

По полю гуляє зігрітий вітер. _____

Перебудуйте речення так, щоб дієприкметникові звороти стояли перед означуваними іменниками. Поясніть пунктограми. _____

Мовчали поля, закурені порошею, німувала дорога, насічена рубцями-переметами, тільки діброва, підбита вітром, пересварювалася з хуртовиною; дуби, накучерявлені морозом, стояли плечем в плече проти хуги, розігнаної зі сходу, надламували її силу, а самі по коліна вгрузали в сніг

1. Зворот, виділений комами, не є дієприкметниковим у реченні рядка

А Пахнуть медами дині, нагріті за день на сонці

Б Важко уявити собі бодай один день, прожитий без води

В Над головами плавали рожеві хмарки, схожі на медуз

Г У гирлі річки змішується морська вода з річковою, насиченою осадами

2. Дієприкметниковий зворот не потрібно виділяти комами в реченні рядка

А Зеленіє обабіч дороги перша ніжна весняна травичка ще не налита густим соком.

Б Степ залитий сонцем привільний, широкий і безконечний.

В Огорнутий голубими димками весняних випарів він навіває на людину віковічне почуття жадоби до життя.

Г Жартує й тоскно зітхає оспіваний у піснях і легендах

Замініть активні дієприкметники синонімічними прикметниками.

Хвилююча зустріч _____

Наступаюче свято _____

Існуючі кордони _____

Підростаюче покоління _____

Освіжаючий напій _____

**Перевірте себе
за матеріалами сайту**

«Мова – ДНК нації»

ukr-mova.in.ua

**Доповніть речення самостійно дібраними дієприкметниковими зворотами.
Поясніть розділові знаки або їх відсутність.**

Тепла ніч _____ пропливала над селом. Бринять берези
Ось і шлях знайомий _____
У церкві _____ пахло
степом і ладаном. У веснянках закарбувались звичаї й традиції народу _____
Із темряви Космосу впливала Земля _____

Виконайте розбір 2 дієприкметників на вибір за схемою.

1. Слово _____
2. Частина мови, її форма _____
3. Початкова форма _____
4. Стан _____
5. Вид _____
6. Час _____
7. Число _____
8. Рід (в однині) _____
9. Відмінок _____
10. Синтаксична роль _____

1. Слово _____
2. Частина мови, її форма _____
3. Початкова форма _____
4. Стан _____
5. Вид _____
6. Час _____
7. Число _____
8. Рід (в однині) _____
9. Відмінок _____
10. Синтаксична роль _____

Словниковий диктант з усним обґрунтуванням.

Запишіть слова, вибираючи з дужок потрібний варіант. Свій вибір обґрунтуйте. З'ясуйте належність слів до частин мови.

Тума(н/нн)ий, пізна(н/нн)я, ро(з/зз)ділити,
ті(н/нн)ю, вітря(н/нн)ий, осі(н/нн)ій,
ста(т/тт)ей, качи(н/нн)ий, зробле(н/нн)ий,
молодіс(т/тт)ю, жи(т/тт)євий, безви(н/нн)ий,
ро(з/зз)броїти, ві(д/дд)іл.

Теоретичне міркування на основі порівняння.

Порівняйте виділені слова в поданих реченнях.

Дослідіть, у якому з них воно виражає значення найвищого ступеня ознаки.

*У думках роїлися нескáзані
слова.*

*Серце тисне несказанна туга за
рідною землею.*

Не скінчити

Не збагнути

Не оцінити

Не доторкатися

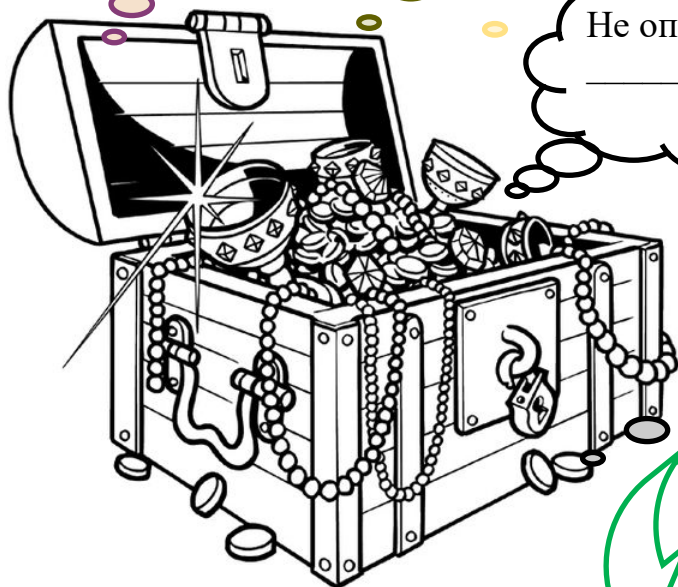
Не описати

Не подолати

Не злічити

Утворіть дієприкметники

Розгадайте кросворд

1. Якого складно або зовсім неможливо впізнати. 2. Який не йде на примирення. 3. Який не можна здолати. 4. Якого не можна вблагати. 5. Який охороняється законом від посягань з боку когось. 6. Якого не можна подолати. 7. Якого не можна, складно описати. 8. Який не може

Перепишіть речення за qr-кодом, розкриваючи дужки. Поясніть правопис *не* з дієприкметниками.

Перестройте словосполучення так, щоб префікс не- перетворився на частку.

Зразок: Непомічені помилки — вчасно не помічені помилки

Невпізнаний гість _____

Недописаний твір _____

Нерозв'язані проблеми _____

Незрозуміле завдання _____

Неполита розсада _____

Нерозгадані таємниці _____

Вмотивовано виправте помилки в написанні *не* з дієприкметниками.

1. Не скошене жито гнулось до самої землі. 2. Так і залишилось ніким непомовлене слово правди. 3. У ледачого Мишка книги не обгорнуті, зошити нескладені у портфель, а уроки завжди невивчені. 4. Не причесане волосся і не підстрижені нігті

Доберіть до поданих дієприкметників їх антоніми з префіксом *не-*. Поширте антоніми пояснювальними словами, складіть з ними речення.

Зразок: загублений — незнайдений — ніким (досі) не знайдений — Я прочитав цікаву книжку про досі ніким не знайдений скарб гетьмана Полуботка.

Відчинений _____

Заборонений _____

Прохололий _____

Початий _____

Відімкнений _____

Занедбаний _____

Виправте помилки у вживанні дієприкметникових зворотів.

У лісі дрімають окутані ялини місячним саявом

_____

Шумів вкритий степ зеленим житом

_____

Назустріч висипали оповиті сади вишневим цвітом

_____

Поблискувало на сонці вмите листя

Поставте розділові знаки.

Зітхають свіжістю дівочою акації вітрами обціловані до ніг. Я сидів на березі охоплений солодким хвилюванням і слухав вічну музику природи. Хіба можна собі уявити українську хату не завітчану рушниками? У хаті тихо німували дбайливо припасовані на стінах мамині рушники, на покуті прикритий скатертиною запрошував до застілля стіл вимайструваний батьковими руками. Листя вимите дощем поблискувало на сонці. Налиті пурпуром плоди звисають тяжко з

Список використаних джерел

1. Індивідуальне оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами в інклюзивному класі : навч. курс та наук.(метод. посіб. / Т. В. Сак. — К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2011. — 168 с. — (Серія «Інклюзивна освіта»)
2. Порошенко М.А. Інклюзивна освіта : навчальний посібник. — Київ: ТОВ «Агентство «Україна», - 2019. - 300с.
3. Цифрові інструменти для організації змішаного навчання в шкільній природничо-математичній освіті : науково-методичний посібник / Укладачі : Буряк О. О. та ін. Житомир : ТОВ «Видавничий дім “Бук-Друк”». 2021. 122 с.
4. [Інклюзивна освіта \(ispukr.org.ua\)](http://ispukr.org.ua)
5. [Інтерактивна парта – ідеальне обладнання для інклюзії \(intboard.ua\)](http://intboard.ua)
6. [Квасилівський ЗДО \(ясла-садок\) :: Головні завдання інклюзивного навчання в ДНЗ \(Методичні рекомендації для педагогічних працівників\) \(leleka.rv.ua\)](http://leleka.rv.ua)
7. [Методична робота "Впровадження інтерактивних технологій навчання в початковій школі" \(naurok.com.ua\)](http://naurok.com.ua)
8. [Основні поняття та принципи інклюзивної освіти \(osv.org.ua\)](http://osv.org.ua)
9. [Сутність, мета і завдання інклюзивного навчання - Основи інклюзивної педагогіки - Підручники для вузів онлайн \(pidru4niki.com\)](http://pidru4niki.com)Тренінг « Навчання дітей з особливими потребами в умовах інклюзивного навчання – від теорії до практики». (naurok.com.ua)
10. [Що таке інклюзивна освіта. Як забезпечити інклюзію дитині у школі \(itstep.org\)](http://itstep.org)